

naag stelt vindt opzet van de erliest. Ze wilde teksten, verhandelingen des". Ze willen "id" der sacra-tyver de sacra-tylus daarover?

kozen we als itator, n. Cal-al meenen, dat gegevens uit inden hij met derzoek geoor-daarmee ver-d bekend, dat geeft over den en een grond oogde, n.l., dat oor het geloof ng van Paulus en, mogen, ulus den doop, vize kan spre-in dit betoog?

pastorale be-men zich deze ik durf bewe-pastoraal moet al, indien men het antwoord n het verstaan uit het scherp t dat met allen

t grondig ver-or ieder amts-juist met het daarby immers om het ken-en instelde en e vragen: Wat i verzekert Hij moet de doop ij af? Dit alles es willen noe-s en Calvijn's sloos, bijna tot at het wezen ara)) van den esteldheid zoo-opelling. En zij wogenheid en t de door zon-elen vóór alles i zij het anker i vasten grond den doop! In lijken, steeds ading en reac-

oop wordt ge-C. V.

LIJK LEVEN

ten en be-gezegd: maar die moeten we gemeenschap- het instituut gebruikmaking deren van dit rjs geven. On-daarmee geen loof zij alleen ftiger gezegd: ituit gebleven die zulk een geweten door ere tijden zul-nig ligt er nu

gesproken: de vaak zoo on-betrekking tot gesproken van als de (tijde- zieke moe- te weten hoe ed.

t, maar is na-ers dan zonde-s als losstaandacht worden Hun luiheid, kwaal van de msch: de kerk te" stand van deneert menig aschlen dankt

hij bij het woord zieke „kerk" soms ook aan de zieke synode. Maar misschien telt hij 'n volgenden keer niet „de synode" mee als 'n onderdeel van moeder's „kranke" lichaam, doch ziet haar als een boze macht, die moeder ziek gemaakt heeft. Zich houdt een feeks, een heks, een venijngeefster, waarmee moeder, de stumper, opgescheept zit. Die synode is dan geen fragment-van-moeder, doch haar zelfstandige tyrannie. Vandaar dan al die fatale reglementen, waarmee „de" synode destijds de kerk in boeien geslagen heeft.

Maar 't wordt dan tijd, geloof ik, dat men, waar zóó gesproken wordt, eens Ezechiel 18 en Jer. 31 weer gaat lezen. Vooral met de historische achtergronden erbij. Men redeneert herhaaldelijk ongeveer net zóó, als de Joden in ballingschap: onze vaders hebben zure druiven gegeten — Willem I, en de rest — en de arme kindertjes (wij zijn die „bloeden-van-kinderen"), die hebben stompe tanden ervan gekregen. Ze staan in puur zelfmedelijden tegen mekaar te grienen, die arme kinderen. Maar Ezechiel plus Jeremia (31) donderen: houdt op met den onzin. U bent allemaal zelf verantwoordelijk. Een synode is trouwens geen Nebukadnezar of Hitler, die stummers in ballingschap stuurt, zoals Ezechiel's tijdgenooten ballingen waren. Tráp dan toch tegen een synode, die geen synode is. En maak u vrij, dan HEBT GE WEER EEN SYNODE.

Wat is die beweerde „moeder"? Een moeder is iemand, die kinderen baart. Door het Woord. Met andere woorden: insoverre het Woord ver-hindert wordt te werken, houdt wat men kerk noemt óp, moeder te zijn. En wie dan weer voor het Woord plaats maken willen, en dat dan ook gaan dóen, want ze zijn rechthebbende vanwege hun God, die worden weer vergaderd door en om het Woord; zij zetten de kerk voort, want er wordt dan weer ge-baard door 't evangelie.

Mijn bezwaar is dus, dat men — den rechter in den arm nemende zonder eerst zelf-te-werken — gevaar loopt, zich te gedragen als ware men machteloos. Dit echter is een geloovige geen seconde. Hij moet alleen maar niet „naar wind en weder zien", zijn reformatiepoging opschortende, tot hij een kánsvan-slagen heeft. Want dat wordt altijd mis.

Het gevaar is dus, dat men, eigen reformatie op-schortende tot, of afhankelijk stellende van de kan-sen, die men meent te hebben, zich gevangen geeft in de poging om zich te bevrijden. Als ik een rechter vraag: doe dit, spreek dat uit, leg die boete op aan

den opponent, verbied hem in naam der koningin zoo en zus, en hij doet het, wat dan? Zijn dan de hervormden van vandaag uit den brand? Ze zullen zeggen: neen, want dan is de kust weer vrij voor een anderen weg, dien we zoeken voor de gene-zing van de „kranke moeder". We hebben moeders ziekbed niet verlaten (al hebben we ze wel een rechter en een deurwaarder op haar dak gestuurd, terwijl ze daar zoo krank ter neder lag.....). Maar loopt men geen gevaar, op die manier de consciënties af te stom-pen? Met name bij de jeugd? Als ge haar weet warm te krijgen voor een principiële aanpak, dan zal zij des te krachtiger reageeren, indien daartegen verzet komt. Maar als ge de jeugd gewent aan een praktijk van kansen-wegen, van juridische uitwegen zoeken, en ge hebt dan op één puntje een met span-ning verwachte procedure gewonnen, wel, dan zal het daarna, na de behaalde zegepraal, een heele toer zijn, de jeugd te doen beseffen: nou moet je niet eens blij wezen, want nu begint de strijd op-nieuw. Ze zal zeggen, dat ze dacht, dat het niet netjes was, een behaalde zege niet te vieren. En dat een mensch nu ook eens een keer tevreden moest kun-nen wezen.

Procederen kan dus zijn nut hebben, zie ons eerste artikel. Maar als men niet eerst, en vóór alles zelf zijn rechten (keerzij van plichten!) neemt, en niet zelf háát, wat men als grief tegenover den ander voor den rechter brengt, dan is de aanhangstelling eener procedure zelf al een gevaar, en het eventuele winnen ervan ook.

Als een rechter zeggen kan: u hebt allemaal jaren achtereen vrede gehad met een praktijk als die ge nu veroordeelt, en ge vangt, nu ge de kans schoon ziet, de synode op een paragraafje, maar laat u zelf niet vangen door uw belijdenis, die ge zegt te eeren, dan zijt ge vliegenvangers van elkaar, maar geen menschen-visschers in de wereld, geen kinderen van moeder, geen moeder van kinderen, maar een groep van erf-genamen van een inboedel, die u allen aanlokt, terwijl dan diegenen onder u die zeggen: de kerk moet kin-deren baren door het evangelie, het verwekken van die kinderen rustig uitstelt tot dat de boedel is verdeeld. Maar wie geen kinderen wil wekken voor-dat hij een mooi huisje heeft, die zal zien, dat de communisten hem vóór zijn. Tot met de Zondagsschool; daar heb-ben ze óók al verstand van.

K. S.

Maria, de moeder van onzen Heere Jezus Christus (XI)

8. WIE IS MIJN MOEDER?

Op de bruiloft te Kana heeft Jezus zich uitdruk-kelijk van Zijn moeder zedistancieerd. Vrouw, wat heb Ik met u te doen? Mijne ure is nog niet gekomen. Joh. 2:4.

In het Evangelie van Marcus wordt ons in het derde hoofdstuk verhaald, hoe de Heiland zich uit-drukkelijk van zijn familie losgemaakt en de geloov-igen tot zijn familie verklaard heeft. Ook in de andere synoptische Evangelien wordt hiervan melding ge-maakt, zonder dat de eigenlijke aanleiding wordt ge-noemd (Matth. 12:46-50, Luc. 8:19-21).

Jezus wordt, dit is de situatie in Marc. 3:21, door zijn arbeid in het Koninkrijk Gods, zóó in beslag ge-nomen, dat Hij zich zelfs geen tijd gunt om te eten. Zijn familie vindt, dat het nu tijd is in te grijpen. In Marc. 3:21 wordt niet precies gezegd, wie met deze familieleden worden bedoeld. Meestal meent men dat hiermede zijn broeders zijn bedoeld. Ook wel is er de gedachte, dat hiermee niet de naaste bloed-verwanten zijn bedoeld, maar verwanten in ruimeren zin. Men stelt het dan zoo voor¹⁾, dat deze verwanten zijn moeder en broeders zouden hebben gewaarschuld. Deze laatste voorstelling lijkt me juist. We hebben dus deze situatie. Er wordt over Jezus gelasterd, dat Hij van den duivel bezeten is. Dat Hij de duivelen uitwerpt door Beëlzebul den Overste der Duivelen. Die laster heeft zelfs dezen invloed dat men in zijn familie meent, dat Hij buiten zijn zinnen is. Vandaar dat men een eerste poging doet om Hem te bemachtigen, mee naar huis te krijgen. Maar deze poging mislukt. Nu worden de moeder van Jezus, zijn broers en zusters gewaarschuld. En heel de familie komt er op af, om Hem van Zijn werk af te trekken. Heel het gezin, waarin Jezus is opgegroeid, is met Zijn lot begaan.

Ook in het Evangelie van Johannes wordt ons de verhouding van den Heiland tot zijn broeders getee-kend. Zij sporen Hem aan om Zijn werken in het openbaar te doen. Uitdrukkelijk staat er, dat zij in Hem niet geloófd (Joh. 7:5).

In den kring van Zijn verwanten meent men, dat Hij buiten zijn zinnen is. Zijn broeders gelooven niet in Hem. Wij zijn geneigd ons af te vragen: hoe heeft Maria tegenover Hem gestaan? Heeft ook zij het ver-trouwen in haar Zoon verloren? Wij behoeven dat niet aan te nemen. Het is best mogelijk, dat Maria onverwakt op Hem is blijven vertrouwen.

„Maar zij had niet de kracht haar zonen te weder-staan en het besluit van de familie te weerspreken. Dat zij meening, was voor het gelukken van het plan van betekenis, omdat niemand raad voor Jezus meer

beteekenis moest hebben dan de wensch van zijn moeder"²⁾.

In den kring van Jezus' verwanten zal men dus heb-ben gesproken, zoals we heden vaak in Roomschen kring hooren spreken. Naar niemand zal Jezus eerder luisteren, dan naar zijn geliefde moeder. Niemand zal eerder een wensch van Jezus gedaan krijgen, dan juist Maria.

Evenwel, de reactie van Jezus is totaal anders dan we zouden hebben verwacht. Als Maria en Zijn broe-ders buiten staan en de schare die Hem omringt dit bericht overbrengt, maakt Hij totaal geen aanstalten om hen te bereiken. Hij laat het aan Zijn familie, zelfs aan Zijn moeder niet toe, om op Zijn arbeid invloed uit te oefenen. Ja zelfs grijpt Hij dit voorval aan, om aan Zijn discipelen te leeren, dat voor Hem de band des Geestes vóór den band des bloeds gaat. Heel duide-lijk laat Hij het uitkomen, dat Zijn familie, dat zelfs Zijn moeder in Zijn rijk geen praerogatieven heeft.

Hij vraagt: wie is mijn moeder of mijn broeders (vs. 33). Hij wijst ook den kring van Zijn verwanten aan, n.l. die rondom Hem zitten. Zie, mijn moeder en mijne broeders (vs. 34). En Hij geeft matéén het karakter aan van deze geestelijke familie: Want zoo wie den wil Gods doet, die is mijn broeder en mijne zuster en moeder (vs. 35).

De Heiland is met Zijn moeder begonnen. Hij eindigt ook met Zijn moeder. Juist op deze scherpe manier heeft Hij willen uitdrukken, dat in het Koninkrijk der Hemelen de intiemste bloedbanden moeten wijken. In heel de Schrift wordt steeds uitdrukkelijk gewezen op de betekenis van de moeder der koningen. Terwijl in de geslachtsregisters heel weinig vrouwenamen voor-komen is het regel, dat bij de troonsaanvaarding van een koning de moeder wordt genoemd. Zij had een vooraanstaande plaats aan het hof. Maar in het koninkrijk van Jezus Christus moet zelfs de moeder wijken. Daar geldt de regel. Wie vader of moeder liefheeft boven Mij is mijns niet waardig. Matth. 10:37.

Hier zien wij dus weer héél duidelijk dat de plaats, die Rome toekent aan Maria maar niet zonder meer met een beroep op de traditie kan worden afgedaan. De traditie moet altijd naar het Woord worden be-oordeeld. Hier ligt een lijn der traditie, die regelrecht in strijd is met het klare onderwijs der Schrift. Jezus heeft in de prediking van het Koninkrijk zich niet door Maria den weg laten voorschrijven. Hij heeft zich uitdrukkelijk van haar losgemaakt. Wie is mijn moe-der? Zoo wie den wil Gods doet, die is mijn broeder en mijne zuster en moeder.

Enumatil.

K. MEIMA.

OP EN OM 'T KERKPLEIN

Canasta en Canossa

Dezer dagen ontvingen wij een exposé van Expogé, de vereeniging van ex-politieke gevangenen. Tusschen twee haakjes: dat is niet een vereeniging van een be-paald soort gevangenen, ex-politieke dan. Want pri-mo: gevangenen hebben niet het recht van vereeni-ging en vergadering. Zóó democratisch zijn we nog wel niet. En secundo: álle gevangenen zijn ex-politiek, ze zijn wel niet als kamerleden en ministers en gou-verneurs generaal „in ruste" uit de politiek en met pensioen gegaán, maar uit de politiek en in pensio-gezet. Maar Expogé is een vereeniging van ex-gevan-genen, die in de bezettingsjaren om redenen van poli-tieke gezindheid gevangen geweest zijn. Ze droe-gen in de concentratiekampen rood. Zoals de zwarte pieten zwart droegen. En anders dan vele ex-warte-pieten zit de Expogé op zwart zaad. Hetgeen des te erger is, omdat volgens het opgemelde exposé van de Expogé vele ex-politieke-gevangenen in benarde om-standigheden verkeerden. Het is symptomatisch voor onze nationale veerkracht, dat de gelden om dezen ex-politiekten hulp te bieden traag binnen komen. Zoo traag, dat het bestuur naar middelen moest omzien om de kas te vullen. Men vond ze. Expogé brengt speelkaarten — door volkomen geantiqueerde vromen en finen wel des duivels prentenboek genoemd — in den handel. Het batig slot is voor de benarde ex-gevan-genen. Die mogen eten van de kruimkens, die vallen van de tafels van ons klaverjassende geslacht.

Het bestuur stelt zich van de resultaten van de ac-tie heel wat voor. Immers: „in vrijwel de meeste ge-zinnen wordt kaart gespeeld: Bridge" — en als U dat nog niet wist — „Whist, Pandoeren, Klaverjassen, Rummy, Hartenjagen, Canasta en wat dies meer zij". Omber, dat ze nog ten tijde van de Camera Obscura speelden, is er niet meer bij. Tenzij dat Omber bij „wat dies meer zij" behoort.

Hoe het zij, het is obscuur. Het exposé van Expogé is mede onderteekend door den voorzitter van het Hoofdbestuur Mr G. Ch. Aal-ders; Mr G. Ch. Aalders, advocaat en procureur, kan-toor houdende te Dordrecht. We kwamen zijn naam al eens tegen in een proces, door de synodale gemeen-schap gevoerd tegen gereformeerden, die welgerden naar het synodoeratische Canossa te gaan. En zoo concludeeren we, dat Mr G. Ch. Aalders ons en Ca-nossa en Canasta aanbeveelt. Hij is en naar Canos-sa en naar Canasta een Bridge-buider. Dat is — als U dat nog niet w(h)ist een bruggenbouwer. Maar wij voor ons houden niet van pandoeren. Pandoeren zijn — als U dat ook nog niet w(h)ist — roovers. Ook van kerkegoed. Dat is zoo hun (klaver)jas. En om dat aas te axen doen ze soms ook aan harten-jagen.

Ons niet gezien, Mr Aalders. Niet naar Uw Canossa. En bedankt voor Uw Canasta. We doen aan géén van de twee. Er is — om met den lang niet gereformeerden Scho-penhauer over het kaartspel te spreken — bij ons nog geen „bankroet van gedachten". D. E. C. N.B. Men leze in ons vorig stukje i.p.v. recidive: recidive.

*. De Cock nooit uitgeworpen?

In „De Wekker" las ik zooveen een correspondentie van den hoofdredacteur, prof. Van der Schult. Daarin lezen we:

G. M. den H. In dank Uw schrijven en correctie ontvangen. Ik schreef in een recensie (zie vorig Wek-kernummer), dat Prof. Greijdanus om zijn onschrij-ftuurlijke leer is uitgeworpen. Ik werd opmerkzaam gemaakt, dat dit niet juist is. Prof. Greijdanus is ge-schorst en ik breng gaarne deze correctie aan. Alleen zij mij deze opmerking vergund. Naar Ger. kerkrecht behoort tot de gronden van schorsing „valsche leer of ketterij" art. 80 D.K.O. Zulk een schorsing loopt bij volharding op afzetting of uitroeping uit. Zoo niet, dan zou de schorsing geen rechtsgrond hebben.

Tot zoover de aanhaling. We hebben een sterk vermoeden, dat de initialen van den aangesprokene wijzen naar dr G. M. den Hartogh, synodoeratisch hoogleeraar in kerkgeschiedenis en kerk-recht. Is deze onderstelling juist, dan wil dus deze auteur niet gezegd hebben dat Greijdanus is uitgeworpen.

Dat kan wat worden. Men zal dan voortaan ook niet meer mogen zeggen, dat Hendrik de Cock is uitgeworpen. Want die kreeg van de algemeene synode der Hervormde Kerk op 16 Juli 1834 het volgende schrijven:

a) de uitspraak van het Provinciaal Kerkbestuur (af-zetting) is verkeerd geweest en wordt „ge-reformeerd" (dus: die geldt niet meer); b) De Cock is dus teruggebracht tot den rang van geschorst predikant; c) De Cock krijgt een half jaar bedenktijd; dus tot 16 Januari 1835; d) als hij vóór 16 Januari 1835 niet voldoende schuld belijdt (over zijn publicaties, die ordeverstoring heetten), dan is daarna het Provinciaal Kerkbestuur gemachtigd hem, en dan namens de algemeene Synode geheel af te zetten.

Ziezo, Tot 16 Jan. '35 kan De Cock zich beschouwen

¹⁾ S. G. de Graaf, Verbondsgeschiedenis, II, p. 144 v.v.

²⁾ A. Schlatter, Erläuterungen I, 1908, p. 333.